

PAPUR / ENCLOSURE
CH

CYNGOR SIR YNYS MÔN

Pwyllgor	Pwyllgor Safonau
Dyddiad y Cyfarfod	12 Medi 2013
Teitl yr Adroddiad	Canfyddiadau Panel Dyfarnu Cymru 1 Ebrill 2011 i 29 Awst 2013
Adroddiad Gan	Swyddog Gofal Cwsmer
Pwrpas yr Adroddiad	Rhoi gwybodaeth am rai o'r materion y deliodd Panel Dyfarnu Cymru â hwy

1.0 Cyflwyniad a Chefnidir

Sefydlwyd Panel Dyfarnu Cymru o ganlyniad i Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 ac y mae iddo ddwy swyddogaeth statudol:-

- Ffurio tribiwnlysoedd achos neu achosion dros dro i ystyried adroddiadau gan yr Ombwdsmon yn dilyn ymchwilio i honiadau bod aelod wedi methu â chydymffurfio gyda chôd ymddygiad ei awdurdod; ac
- Ystyried apeliadau gan aelodau yn erbyn penderfyniadau pwyllgorau safonau awdurdod lleol eu bod wedi torri'r côd ymddygiad.

Mae'r adroddiad hwn yn ymwneud â'r penderfyniadau wnaed gan y Panel Dyfarnu rhwng 1 Ebrill 2011 a 29 Awst 2013 ac fe'i bwriadwyd fel crynodeb ffeithiol o'r materion sy'n dod gerbron y Panel Dyfarnu. Ni fydd yn cymryd lle'r adroddiad sy'n cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor pan fydd cwyn yn ymwneud â Chyngor Sir Ynys Môn wedi bod gerbron y Panel Dyfarnu.

2.0 Penderfyniadau wnaed rhwng 1.4.11 a dyddiad yr adroddiad hwn

- 18.4.11 - Y Cyng. A James, Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen
- 18.5.11 - Y Cyng. M. Calver, Cyngor Cymuned Maenorbŷr
- 06.06.11 - Y Cyng. A. Brown, Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tydfil
- 29.06.11 - Y Cyng. J. Adams-Lewis, Cyngor Sir Ceredigion
- 12.07.11 - Y Cyng. P Rogers, Heddlu Gogledd Cymru a Chyngor Sir Ynys Môn
- 27.10.11 - Cyn Cyng. F. Wildgust - Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen
- 27.10.11 - Y Cyng. P Seabourne - Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen
- 27.10.11 - Y Cyng. D Thomas, Dinas a Sir Abertawe
- 14.11.11 - Cyn Gyng. L. Bailey - Cyngor a Sir Abertawe
- 14.11.11 - Y Cyng. I. Tuck, Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tydfil
- 03.01.12 - Y Cyng. K. Armstong-Braun, Cyngor Tref Saltney
- 18.6.12 - Y Cyng. M. Eckersley, Cyngor Sir Ddinbych
- 19.6.12 - Y Cyng. B. Durkin, Cyngor Sir Ynys Môn

22.8.12 – Y Cyng. A. Brown, Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tydfil

5.11.12 – Y Cyng. A. Moss, Cyngor Cymuned Llantrisant

16.11.12 – Y Cyng H. Thomas, Cyngor Sir Ynys Môn

05.04.13 – Y Cyn Gyngorydd Whitby, Cyngor Cymuned Coedpoeth

15.05.13 – Y Cyn Gyngorydd John Cooper, Cyngor Cymuned y Mwmbwls –

NEWYDD

12.07.13 – Y Cyn Gyngorydd David Evans, Cyngor Sir Ceredigion - **NEWYDD**

18.07.13 - Y Cyn P. Heesom, Cyngor Sir Y Fflint County Council - **NEWYDD**

Gweler y Tabl isod sy'n rhoi crynodeb o'r materion y deliwyd â hwy a'r canlyniadau.

Enw	Honiadau	Darganfyddiadau	Canlyniad
<p>Y Cy nghorydd A. James – Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen (27.4.11) APW/007/2010-011/CT</p>	<p>Methiant i ddatgan diddordeb a defnyddio i swydd yn amhriodol pan yn gwneud rhoddion i fudiadau lleol o dan Lwfansau Cynlluniau Bychan y Cyngor</p>	<p>Ar sail y canfyddiadau ffeithiol, casglodd y Tribiwnlys Achos, twny benderfyniad unfrydol, y bu methiant i gydymffurfio gyda Chôd Ymddygiad Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen</p>	<p>Torri'r Côd – Casglodd y Tribiwnlys Achos yn unfrydol fod cyfnod atal yn briodol – Atal am fis</p>
<p>Y Cy nghorydd M. Calver – Cyngor Cymuned Maenorbyr (25.5.11) Apêl APW/009/2010-011/A</p>	<p>Apêl yn erbyn Pwyllgor Safonau Cyngor Sir Benfro iddo dorri Côt Ymddygiad Cyngor Cymuned Maenorbyr ac y dylai gael ei geryddu ac y dylai ddilyn hyfforddiant ar y Côt. Honiadau gwreiddiol:- Cyhoeddi cofnodion drafft heb ganiatâd. Sylwadau ar wefan yn cyfateb i fwlio a hambygio ac/neu fethu dangos parch ac ystyriaeth. Datgelu gwybodaeth gyfrinachol (yn cynnwys</p>	<p>Cadarnhaodd y Panel Dyfarnu benderfyniad y Pwyllgor Safonau - ei fod wedi torri Côt Ymddygiad Cyngor Cymuned Manobier</p>	<p>Ystyriodd y Tribiwnlys Apêl yr holl ffeithiau, cyflwyniadau a sylwadau a wnaed a'i ganllawiau ei hun ynghylch cosbau mewn tribiwnlysoedd apêl. Nid oedd y Tribiwnlys Apêl yn gweld unrhyw reswm da yma i ymyrryd gyda'r gosb a bennwyd gan y Pwyllgor Safonau NODYN – Dymchwelwyd penderfyniadau'r Tribiwnlys Apêl a'r Pwyllgor Safonau yn dilyn Adolygiad Barnwrol yn yr Uchel Lys - Cyf [2012] EWHC 1172</p>

Enw	Honiadau	Darganfyddiadau	Canlyniad
<p>Y Cyngorydd A. Brown – Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tydfil</p> <p>APW/006/2010-011/CT A APW/010/2010-011/CT</p>	<p>ariannol) nad oedd eto'n gyhoeddus. Gwneud sylwadau oedd yn ddwyn anfri ar ei swydd ac/heu'r Cyngor.</p> <p>Defnyddio'r rhyngwyd i gyhoeddi sylwadau amhriodol. Camdefnyddio adnoddau'r Cyngor. Torri polisiau rhyngwyd y Cyngor. Methu dangos parch ac ystyriaeth i eraill. Datgelu llythyr cyfrinachol. Anfon e-byst amhriodol. Cyhoeddi datganiad oedd yn fwrriadol gamarweiniol yn y wasg a thrwy hynny ddwyn anfri ar y swydd cyngorydd a'i awdurdod</p>	<p>Nid oedd y Tribiwnlys Achos yn ystyried, yn yr holl amgylchiadau, ac yn unol â'i ganllawiau cosb, bod yna unrhyw ffactorau a allai'n rhesymol gyfiawnhau anghymwys. Ystyriodd y Tribiwnlys Achos a fyddai atal yn gosb briodol, gan gyfeirio at ei ganllawiau ei hun sy'n nodi y gall atal aelod fod yn briodol lle nad yw'r amgylchiadau yn ddigon difrifol i gyfiawnhau anghymwys, ond yn ddigon difrifol i olygu bod angen rhoi sicrwydd i'r cyhoedd a phwysleisio i'r ymatebydd ddifrifoldeb y mater a'r angen i sicrhau na fyddai'r fath beth yn digwydd eto</p>	<p>Torri'r Côd: Penderfynodd y Tribiwnlys Achos yn unfrydol y dylid atal y Cyngorydd rhag gweithredu fel aelod o'r Cyngor am gyfnod o naw mis</p>
<p>Y Cyngorydd J. Adams-Lewis – Cyngor Sir Ceredigion</p> <p>APW/007/2009-010/CT</p>	<p>Methiant i weithredu'n wrthrychol ac er budd y cyhoedd wrth ystyried cais cynllunio mewn ymweliad safle gyda Phwyllgor</p>	<p>Casglodd y Tribiwnlys Achos for y Cyngorydd wedi gweithredu mewn modd y gallai aelod o'r cyhoedd ystyried, yn rhesymol, fod gwrthdaro diddordeb rhwng ei rôl fel</p>	<p>Torri'r Côd: Atal yr Aelod rhag bod yn aelod o'r Pwyllgor Rheoli Datblygu ac Is-gadeirydd y Cyngor am gyfnod o 3 mis</p>

Enw	Honiadau	Darganfyddiadau	Canlyniad
<p>Y Cyngorydd P. S. Rogers - Cyngor Sir Ynys Môn - Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru APW/011/2010-011/CT</p>	<p>Rheoli Datblygu'r Cyngor ar 28/8 a 10/9 2008 a methu datgan diddordeb personol a mynd allan o'r cyfarfodydd hynny.</p> <p>Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru – Ceisio cynnal sgwrs yng nghyswilt cwyn yn erbyn un o'i etholwyr. Anfon e-bost yn beirniadu'r ffordd yr oedd yr Heddlu'n delio gydag ymchwiliad. Arddangos ymddygiad gormesol a bygythiol tuag at 3 swyddog o'r Heddlu yn ystod ei ymweliad â Gorsaf Heddlu Caergybi. Ceisio dylanwadu ar gyfeiriad ymchwiliad yr Heddlu.</p> <p>Cyngor Sir Ynys Môn - Methu â dangos parch ac ystyriaeth i eraill a bwlio a hambygio, datgelu</p>	<p>Cyngorydd lleol a'i rôl yn gwneud penderfyniad ar ran yr Awdurdod</p> <p>Dim yn fodlon fod Côt Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru yn berthnasol yn yr achos hwn – ni roddodd y Cyngorydd Rogers yr argraff erioed ei fod yn gweithredu fel cynrychiolydd Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru</p>	<p>Wedi torri'r Côt a'r triwlynys yn ystyried mai cerydd oedd y gosb briodol</p>

Enw	Honiadau	Darganfyddiadau	Canlyniad
Cyn Gyngorydd F. Wildgust – Cyngor Bwrdeistref Sir Torfaen APW/001/2011-012/CT	<p>gwybodaeth gyfrinachol am iechyd cyd Gyngorydd.</p> <p>Gellid yn rhesymol gyfrif ei ymddygiad fel un oedd yn dwyn anfri ar ei swydd neu ar yr awdurdod.</p> <p>Gwneud honiadau di-sail mewn datganiadau i'r wasg dyddiedig 13, 15 a 22 Ionawr 2011 am y Cyngor a'i uwch swyddogion ac ailadrodd yr honiadau mewn e-bost i Brif Weithredwr y Cyngor a dangos amarch llwyr at y Swyddog Monitro a'r Prif Weithredwr yn bersonol ac at eu huwch swyddogion</p>	<p>Heb dorri'r Côd</p> <p>Wedi torri'r Côd</p> <p>Ail Achos Tribiwnlys - cynhaliwyd y cyntaf ar 24.2.11</p> <p>Rhoddod y Tribiwnlys Achos sylw difrifol iawn i anghymwysor aelod a byddai wedi gwneud hynny oni bai bod y Cyngorydd Wildgust wedi ymddiheuro i'r swyddogion dan sylw, wedi cydnabod ei fod bellach yn deall pwysigrwydd y Côd</p> <p>Ymddygiad a glynu wrtho a'i fod wedi addo [i'r Tribiwnlys Achos] i wneud hynny ac i gymedroli ei ymddygiad a gweithredu mewn ffordd sydd ddim yn elyniaethus yn y dyfodol. Fodd bynnag, o gofio'r addewid a wnaed ganddo ac er mwyn rhoi cyfle i'r Cyngorydd Wildgust gymedroli ei ymddygiad, penderfynodd y tribiwnlys Achos</p>	<p>Roedd penderfyniad y Tribiwnlys Achos Cyntaf yn glir y byddent wedi ei anghymwysu oni bai ei fod wedi addo cydymffurfio gyda'r Côd</p> <p>Ymddygiad, i gymedroli ei ymddygiad, i ymddiheuro a pheidio â gweithredu mewn modd gelyniaethus yn y dyfodol</p> <p>Anwybyddodd Mr Wildgust yr addewidion hynny ar y diwrnod cyntaf ar ôl y gwrandawriad Tribiwnlys Achos Cyntaf</p> <p>Mae'r Tribiwnlys Achos yn ystyried bod ymddygiad Mr Wildgust yn haeddu ei anghymwysu ac y dylid ei anghymwysu o fod yn gyngorydd am gyfnod o 3</p>

Enw	Honiadau	Darganfyddiadau	Canlyniad
<p>Y Cynghorydd P. Seabourne – Cyngor Bwrdeistref Sir Torfaen Apêl APW/012/2010-011/A</p>	<p>Apêl yn erbyn penderfyniad y Pwyllgor Safonau. Wedi methu a chadw cofnodiadau cywir o'i benodiadau a'i ddiddordebau yn y gofrestr statudol. Methiant i ddatgan diddordeb personol ac un sy'n rhagfarnu ar 27 Tachwedd 2008 wrth gwblhau Cais Cynllun Bychan yn gofyn am i daliad o £200 gael ei wneud i Glymblaid Torfaen Access pan oedd yn Gadeirydd ar y Glymblaid. Methiant i ddatgan diddordeb personol ar 22 Medi 2009 wrth gwblhau cais cynllun bychan yn</p>	<p>atal y Cynghorydd Wildgust am 12 mis, y gosb yn dod i rym ar unwaith Yn dilyn y penderfyniad gan y Pwyllgor Moeseg a Safonau, cafodd yr Ombwdsmon gŵyn bod y Cynghorydd Seabourne wedi camarwain y Pwyllgor pan ddywedodd fod y wybodaeth am ei ddiddordebau ar y wefan. Mewn gwirionedd, nid dyna'r achos ar adeg gwrandawriad y pwyllgor oherwydd na chafodd y wybodaeth ei rhoi ar y wefan tan 14 Hydref 2009.</p> <p>Cyfyngwyd yr Apêl i'r gosb a bennwyd ac nid y casgliadau.</p>	<p>blynedd gyda'r gosb honno'n dod i rym ar unwaith Roedd y Tribiwnlys yn fodlon, ar sail y wybodaeth a roddwyd gan y Cynghorydd Seabourne, nad oedd wedi camarwain y pwyllgor ac nad oedd, un ai mewn gohebiaeth neu fel arall, wedi awgrymu bod y wybodaeth ynghylch ei ddiddordebau ar ei wefan cyn 14 Hydref 2009. Ar y sail honno, roedd y Tribiwnlys yn fodlon nad oedd unrhyw ffactor gwaethygol ychwanegol i'w gymryd i ystyriaeth.</p> <p>Derbyniodd y Tribiwnlys bod y Cynghorydd Seabourne wedi diweddarau ei Ddatganiad o Ddiddordebau ar 14 Hydref 2009 a bod hynny wedi altro'r cydbwysedd o ffactorau lliniaru a gwaethygol a ystyriwyd gan y Pwyllgor Moeseg a Safonau. Fodd bynnag, nid oedd hwn yn newid mor sylweddol fel ei</p>

Enw	Honiadau	Darganfyddiadau	Canlyniad
	<p>gofyn am i daliad o £500 gael ei wneud i i Ysgol Gyfun Fairwater pan oedd yn un o'r llywodraethwyr a benodwyd gan yr Awdurdod Addysg Lleol. Ymhellach, mewn perthynas â'r rhodd i Ysgol Gyfun Fairwater, methiant i ddatgan diddordeb personol a diddordeb sy'n rhagfarnu oherwydd bod ei wraig yn Gadeirydd y llywodraethwyr yn yr Ysgol ar adeg gwneud y rhodd.</p>		<p>fod yn lleihau difrifoldeb yr achosion o dorri'r Côt ac, o'r herwydd, yr angen i geryddu. Cadarnhawyd y penderfyniad y Pwyllgor Moezeg a Safonau - roedd y Tribiwnlys yn fodlon, yn yr amgylchiadau, fod cerydd yn gosb briodol.</p>
<p>Y Cynghorydd D. Thomas – Cyngor Sir a Thref Abertawe Apêl APW/002/2007-08/A</p>	<p>Apêl yn erbyn penderfyniad y Pwyllgor Safonau. Methu â dod i benderfyniad ar sail rhinweddau'r amgylchiadau pan mewn cyfarfod o'r Pwyllgor Cynllunio ar 20 Gorffennaf 2006 a thrwy hynny, fethu</p>	<p>Roedd y Tribiwnlys Apêl yn unfrydol y bu methiant i gydymffurfio gyda'r Côt Ymddygiad. Ystyriwyd bod "having regard" yn golygu derbyn cyngor o'r fath yn absenoldeb rhesymau da i beidio â gwneud hynny - ni roddwyd unrhyw fath resymau</p>	<p>Cynnal penderfyniad y Pwyllgor Safonau. Atal am 1 mis a cherydd</p>

Enw	Honiadau	Darganfyddiadau	Canlyniad
<p>Cyn Gyngorydd L. Bailey - Cyngor Dinas a Sir Abertawe APW/001/2007-08/CT</p>	<p>rhoi sylw i gyngor Swyddog Monitro'r awdurdod.</p> <p>Gwneud defnydd amhriodol o un o gyfrifiaduron y Cyngor i bwrpasau preifat trwy lawr lwytho delweddau amhriodol ac anfon llythyrau i bapur newydd lleol, gan ddweud mai aelodau'r cyhoedd oedd wedi'u hanfon.</p> <p>Wrth wneud hynny, yn dod ag anfri ar swydd Aelod. Methiant i ddangos parch a rhoi ystyriaeth i eraill trwy fethu ystyried effaith ei weithrediadau ar weithwyr y Cyngor oedd wedi gweld y delweddau ar y cyfrifiadur wedi hynny. Patrwm o gamymddwyn cyson yn dangos methiant i hyrwyddo egwyddorion y Côd trwy arweinyddiaeth ac esiampl.</p>	<p>Roedd y Tribiwnlys yn ystyried bod yr achosion o dorri'r Côt mor ddifrifol fod anghymwysu yn briodol ac y gellid cyflawnhau cyfnod o dros 3 blynedd</p>	<p>Torri'r Côt Anghymwysu am 2 flynedd a 6 mis – gostwng hyd yr anghymwysu oherwydd ffactorau lliniarol</p>

Enw	Honiadau	Darganfyddiadau	Canlyniad
<p>Y Cyngorydd I Tuck - Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tydfil APW/004/2007-08/CT</p>	<p>Ymddygiad mewn ymweliad safle i ganfod ffeithiau ar ran Pwyllogor Cynllunio a Rheoleiddio'r Cyngor ar 11 Hydref 2006 – gellid yn rhesymol ei gyfrif fel ymddygiad oedd yn dwyn anfrï ar swydd Aelod ac ar y Cyngor. Defnyddio ei safle fel aelod o'r Pwyllogor Cynllunio a Rheoleiddio yn amhriodol i sicrhau mantais iddo'i hun a'i dad yn y cyfarfod ar 11 Hydref 2006. Heb ddatgan diddordeb personol yn y cyfarfod a heb fynd allan o'r cyfarfod.</p>	<p>Casgliad bod methiant i gydymffurfio gyda'r Côd Ymddygiad ym mhob un o'r 3 achos. Roedd y Cyngorydd wedi ymddiswyddo ac nid oedd yn dymuno sefyll am swydd gyhoeddus eto</p>	<p>Torri'r Côd Anghymwys am 12 mis</p>
<p>Y Cyngorydd K Armstrong-Braun, Cyngor Tref Saltney APW/008/2010-11/CT</p>	<p>Torri paragraffau 4(b), 5 (a), 6(1)(a) a 8(a) y Cod Ymddygiad Ei fod wedi ymddwyn yn amhriodol yn ystod</p>	<p>Canfu'r Tribiwnlys Achos fod y Cyngorydd Armstrong-Braun, pan</p>	<p>Torri'r Côd Atal am 12 mis</p>

Enw	Honiadau	Darganfyddiadau	Canlyniad
	<p>cyfarfodydd y Cyngor gan achosi gofid i berson arall;</p>	<p>oedd yn Faer, wedi gwneud sylwadau amhriodol ynghylch Saltney ac wedi gwrthod tynnu ei sylwadau'n ôl wedyn, gohiriodd y cyfarfod o'r cyngor ar 9 Gorffennaf 2008 yn groes i benderfyniad y Cyngor Tref; penderfynodd ddwyn y cyfarfod ar 10 Medi 2008 i ben yn gynamserol, roedd o'n ddiFriol ac yn anghwrtais gyda Chlerc y Cyngor Tref a'r Dirprwy Faer yn y cyfarfod rhaglen a gynhaliwyd ar 9 Medi 2008</p>	
	<p>Wedi methu datgelu ei lwfans Maerol</p>	<p>Canfu'r Tribiwnlys Achos fod y Cyngorydd Armstrong-Braun wedi anwybyddu cyngor Clerc y Cyngor Tref mewn perthynas â'i gyfrifoldeb i ddatgelu ei lwfans Maerol yn unol â Rheol Sefydlog 40 rheolau gweithdrefn y Cyngor fel y cânt eu nodi yn y llythyr dyddiedig 20 Tachwedd 2009 a anfonwyd ato gan Clerc y Cyngor Tref.</p>	

Enw	Honiadau	Darganfyddiadau	Canlyniad
<p>Y cyn-Gynghorydd M. Eckersley Cyngor Sir Ddinbych APW/004/2011-012/CT</p>	<p>Wedi datgelu gwybodaeth gyfrinachol ac o ran Cyngor Tref Saltney a Chyngor Sir Y Fflint, roedd ei ymddygiad wedi dwyn anfri ar ei swydd ac ar yr awdurdodau.</p>	<p>Canfu'r Tribiwnlys Achos fod y Cynghorydd Armstrong-Braun wedi ysgrifennu llythyr at Bennaeith yr Ysgol Uwchradd leol yn groes i benderfyniad grŵp tasg y Cyngor Tref bod eu cyfarfodydd ar 14 a 28 Mawrth yn rhai cyfrinachol ac nad oedd unrhyw faterion a drafodwyd yn y cyfarfodydd hynny i fod i gael eu rhannu gyda thrydydd partion.</p>	
	<p>Torri paragraffau 4(a), 4(b) a 6(1)(a) y Cód Ymddygiad.</p> <p>Bod y cyn-Gynghorydd Eckersley, mewn cyfarfod o'r Grŵp Cydraddoldebau Corfforaethol a gynhaliwyd ar 22 Gorffennaf 2010, yn ystod trafodaeth ynghylch is-ddeddf hynafol sy'n caniatáu crogi unigolion am siarad Cymraeg yng Nghaer ar ôl 9.00pm, wedi dweud "<i>maybe we should take a load of Welsh Muslims to Chester to test this out</i>" ("y methiant</p>	<p>Dyfarfodd y Tribiwnlys achos yn unfrydol mewn perthynas â'r ddau honiad fod y cyn-Gynghorydd Eckersley wedi methu â chydymffurfio gyda Chôd Ymddygiad Cyngor Sir Ddinbych fel a ganlyn:</p> <p>Mae paragraff 4(b) y Cód Ymddygiad yn dweud "bod rhaid dangos parch ac ystyriaeth tuag at eraill".</p>	<p>Mae'r Tribiwnlys Achos yn ystyried y dylid rhoi cerbydd i'r cyn-Gynghorydd Eckersley am ei ymddygiad.</p>

Enw	Honiadau	Darganfyddiadau	Canlyniad
	<p>honedig cyntaf”);</p> <p>a</p> <p>Bod y cyn-Gynghorydd Eckersley, mewn cyfarfod o'r Grŵp Cydraddoldebau Corfforaethol a gynhaliwyd ar 14 Hydref 2010 wedi dweud "Adolf Hitler had the right idea, and that they should be got rid of out of the country" gan gyfeirio at sipsiwn a theithwyr ("yr ail fethiant honedig");</p>	<p>Dyfarfodd y Tribiwnlys Achos yn unfrydol hefyd na thorrodd y cyn-Gynghorydd Eckersley baragraffau 4(a) a 6(1)(b) Côd Ymddygiad Cyngor Sir Ddinbych.</p>	
<p>Y Cynghorydd B. Durkin</p> <p>Cyngor Sir Ynys Môn</p> <p>APW/002/2011-012/CT</p>	<p>Ymosod yn eiriol ac yn sarhaus dro ar ôl tro ar y Cyfarwyddwr Cyfreithiol a Gwasanaethau Democritaidd a'r Swyddog Monitro ar y pryd (Miss Ball) a Mr David Bowles, y cyn Reolwr-Gyfarwyddwr Dros Dro; a</p> <p>Trwy wneud ceisiadau niferus am wybodaeth gan roi pwysau gormodol a baich sylweddol ar Swyddog</p>	<p>Dyfarfodd y Tribiwnlys fod y Cynghorydd Durkin, oherwydd ei weithredoedd tuag at Miss Ball, yn arbennig y iaith yr oedd yn ei defnyddio, wedi methu â dangos parch ac ystyriaeth a bod ei weithredoedd mewn perthynas â Miss Ball hefyd yn cyfateb i fwlio a hambygio. Casglodd y Tribiwnlys bod gwneud honiadau difrifol di-sail dro ar ôl tro yn erbyn Miss Ball, ac</p>	<p>Casglodd y Tribiwnlys Achos yn unfrydol y dylid atal y Cynghorydd Durkin rhag gweithredu fel Aelod o Gyngor Sir Ynys Môn am gyfnod o 12 mis neu, os yw hynny'n fyrrach, am weddill ei gyfnod fel Cynghorydd, a hynny o 17 Mai 2012.</p>

Enw	Honiadau	Darganfyddiadau	Canlyniad
	<p>Gwybodaeth Gorfforaethol y Cyngor (Mr Pritchard).</p>	<p>awgrymu ei bod yn anonest ac yn llwgr, yn tanseilio ei hawdurdod a'i sefyllfa ac yn cyfateb i fwlio a hambygio.</p> <p>Casglodd y Tribiwnlys nad oedd yr hyn a wnaeth y Cyngorydd Durkin yn cyfateb i fwlio na hambygio Mr. Bowles fel swyddog uwch, a bod Mr Bowles wedi delio'n gadarn gyda'r Cyngorydd Durkin. Fodd bynnag, casglodd y Tribiwnlys bod gwneud yr honiadau di-sail yn y cyfryngau cyhoeddus fod Mr. Bowles yn anonest ac yn llwgr yn fethiant i ddangos parch ac ystyriaeth tuag at Mr. Bowles a hynny'n groes i baragraff 4(b) y Còd.</p> <p>Ni chasglodd y Tribiwnlys fod y Cyngorydd Durkin wedi torri'r Còd mewn perthynas â'i ymddygiad tuag at Mr. Pritchard. Nid oedd y Tribiwnlys yn derbyn bod y Còd yn berthnasol yn yr achos yma ac er bod y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth yn trin pawb fel aelodau o'r cyhoedd</p>	

Enw	Honiadau	Darganfyddiadau	Canlyniad
		<p>o bersectif y Ddeddf, roedd y Cyngorydd Durkin yn gwneud y ceisiadau yn rhinwedd ei swydd fel Cyngorydd ac i ddibenion gwleidyddol. Fodd bynnag, wrth ystyried y dystiolaeth roedd y Tribiwnlys yn fodlon fod y Cyngorydd Durkin wedi gwneud ei geisiadau'n gwbl briodol a bod ei lythyrau at Mr. Pritchard yn briodol o ran eu cynnwys a'u cywair.</p> <p>Casglodd y Tribiwnlys hefyd fod gweithredoedd y Cyngorydd Durkin hefyd yn torri paragraff 6(1)(a) y Côd. Casglodd y Tribiwnlys fod honiadau di-sail, mynych, cyhoeddus a difrifol y Cyngorydd Durkin yn erbyn Uwch Swyddogion y Cyngor yn siŵr o danseilio'r Awdurdod a dwyn anfri arno. Yn ogystal, roedd yr iaith a ddefnyddiwyd gan y Cyngorydd Durkin a'r ffaith fod y Tribiwnlys wedi casglu nad oedd ei gymhellion yn ddiffuant yn dwyn anfri ar y swydd.</p>	

Enw	Honiadau	Darganfyddiadau	Canlyniad
<p>Y cyn-Gyngorydd A. Brown Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful APW/002/2012-013/CT</p>	<p>Yn gyson ac yn fwriadol wedi camgynrychioli ei swydd fel Cyngorydd yn dilyn iddo gael ei atal gan Dribiwnlys blaenorol, mewn e-byst, blogiau, llythyrau ac erthyglau i'r cyfryngau a rhaglen "ffonio i mewn" ar y radio mewn cyfnod o 3 mis yn dilyn casgliad y Tribiwnlys.</p> <p>Yn fwriadol ac yn gyson wedi camgynrychioli casgliadau'r Tribiwnlys blaenorol;</p> <p>Camgynrychioli'r Cyngor a'i bolisiau; a</p> <p>Er gwaethaf canlyniad y Tribiwnlys ar 13 Ebrill 2013, roedd wedi</p>	<p>Ystyriodd y Tribiwnlys Achos holl ffeithiau'r achos. Rhoddodd sylw i'w ganllawiau ynghylch sancsiynau sy'n nodi y gall anghymwys fod yn briodol mewn amgylchiadau lle byddid, mae'n debygol, wedi atal yr aelod pe bai'n parhau i fod yn aelod o'u hawdurdod. Fodd bynnag, yn yr achos hwn ystyriwyd anghymwys oherwydd bod y cyn-Gyngorydd Brown wedi methu â glynu wrth y Cód yn fwriadol ac wedi torri'r Cód yn gyson. Roedd yna nifer o ffactorau gwaethybol:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Torri'r Cód tro ar ôl tro b) Gweithredoedd yn dwyn anfri ar y Cyngor c) Natur fwriadol y gweithredoedd d) Herio'r ymchwiliad a'r dyfarniad i'r pen e) Ceisio beio eraill yn annheg f) Dyfalbarhau gyda phatrwm o ymddygiad g) Methiant i gymryd sylw o gyngor neu rybuddion priodol 	<p>Casglodd y Tribiwnlys Achos yn unfrydol y dylid anghymwyso'r cyn-Gyngorydd Brown am gyfnod o 3 blynedd rhag bod yn aelod o Gyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful neu unrhyw awdurdod perthnasol arall o fewn ystyr Deddf Llywodraeth Leol 2000, a hynny ar unwaith.</p>

Enw	Honiadau	Darganfyddiadau	Canlyniad
<p>Y Cyngorydd. A. Moss Cyngor Cymuned Llantrisant APW/001/2012-013/CT</p>	<p>cyhoeddi gwybodaeth gyfrinachol, a hynny o fwriad, ac wedi methu â gofyn am gyngor gan yr awdurdodau priodol.</p>	<p>Torri paragraff 6(1)(a) y Cód Ymddygiad</p>	<p>Torri'r Cód: Gwahardd am 6 mis.</p>
<p>Y Cyngorydd Hefin Thomas Cyngor Sir Ynys Môn Apêl APW/003/2012-013/A</p>	<p>Ym mis Mehefin 2012, cyflwynwyd apêl i Banel Dyfarnu Cymru ar ran y Cyngorydd Thomas yn erbyn penderfyniad Pwyllgor Safonau Cyngor Sir Ynys Môn y dylid gwahardd y Cyngorydd Thomas am gyfnod o 6 mis am dorri paragraff 6(1)(a) y Cód Ymddygiad.</p>	<p>Y penderfyniad heb ei gyhoeddi hyd yma</p> <p>Mae'r Tribiwnlys Apêl yn fodlon bod y Pwyllgor Safonau wedi rhoi pob cyfle i'r Cyngorydd Thomas gadarnhau ei lliniarid yn ystod gwrandawriad y Pwyllgor Safonau. Mae'r Tribiwnlys Apêl wedi rhoi sylw i'r lliniarid a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Safonau a'r Tribiwnlys Apêl. Mae'r Tribiwnlys Apêl yn fodlon bod y Pwyllgor Safonau wedi cydnabod yn briodol y lliniarid a gyflwynwyd gan y Cyngorydd Thomas ond bod ffactorau eraill yn gorbwyso'r lliniarid hwnnw, gan gynnwys hygredd y Cyngorydd Thomas.</p>	<p>Mae'r Tribiwnlys Apêl yn ystyried nad yw'r gwaharddiad 6 mis a osodwyd gan y Pwyllgor Safonau yn anghymesur o gofio amgylchiadau'r achos.</p> <p>Penderfynodd y Tribiwnlys Apêl yn unfrydol i gymeradwyo penderfyniad Pwyllgor Safonau Cyngor Sir Ynys Môn y dylid gwahardd y Cyngorydd Thomas am gyfnod o 6 mis.</p>

Enw	Honiadau	Darganfyddiadau	Canlyniad
<p>Y cyn-Gyng. Whitby</p> <p>Cyngor Cymuned Coedpoeth</p> <p>APW/003/2011-012/CT</p> <p>APW/005/2012-013/CT</p> <p>APW/007/2012-013/CT</p>	<p>Roedd y cyn-Gyngorydd Whitby wedi torri Côt Ymddygiad y Cyngor Cymuned uchod oherwydd ei ymddygiad ac yn sgil ei arestio am darfu ar yr heddwch mewn gwrthdystiad yn Lerpwl ar 4 Rhagfyr 2012, methiant i ddangos parch ac ystyriaeth tuag at Glerc y Cyngor Cymuned, ei ymddygiad, ei arestiad a'i garchariad wedyn am beidio â chydweithredu gyda'r awdurdodau perthnasol yn codi o brotest yn Lys Sirol Penbedw ar 7 Mawrth 2011; a'i ddiffyg cydweithrediad gydag ymchwiliad yr Ombwdsmon i'r honiadau hyn.</p>	<p>Mae'r Tribiwnlys Apêl yn fodlon bod y Pwyllgor Safonau wedi gweithredu'r egwyddor cymesuredd ac wedi cymryd i ystyriaeth yr holl ffeithiau wrth benderfynu ar y gosb i'r Cyngorydd Thomas.</p> <p>O'r herwydd, dyfarnodd y Tribiwnlys Achos yn unfrydol fod y cyn-Gyngorydd Whitby, wrth dorri'r Côt Ymddygiad a'i agwedd annerbyniol a'i ddiystyrwch cyffredinol o'r Côt, wedi dangos nad oedd yn addas i ddal swydd gyhoeddus a'i fod yn annhebygol o fod yn addas dros y 5 mlynedd nesaf.</p>	<p>O'r herwydd, dylid ei anghymwysu i fod yn aelod, neu i ddod yn aelod, o Gyngor Cymuned Coedpoeth neu unrhyw awdurdod perthnasol arall o fewn ystyr Deddf Llywodraeth Leol 2000.</p>

Enw	Honiadau	Darganfyddiadau	Canlyniad
<p>Cyng. John Cooper</p> <p>Apêl</p> <p>Cyngor Cymuned Y Mwmbwls</p> <p>APW/009/2012-013/A</p>	<p>Yr honiadau oedd bod y Cyngorydd Cooper wedi torri Côt Ymddygiad Cyngor Cymuned y Mwmbwls trwy wneud datganiadau camarweiniol am ei asedau personol i Dribiwnlys Cyflogaeth pan oedd y Tribiwnlys hwnnw yn ystyried ei atebolrwydd am gostau.</p> <p>Honnwyd bod y Cyngorydd Cooper, oherwydd ei fod wedi methu â datgan maint ei asedau, wedi camarwain y Tribiwnlys Cyflogaeth ynglyn â'i allu i dalu unrhyw gostau a ddyfarnwyd yn ei erbyn.</p>	<p>Ar sail canfyddiad o ffaith, casglodd y Tribiwnlys Apêl yn unfrydol fod methiant i gydymffurfio gyda Chôt Ymddygiad Cyngor Cymuned y Mwmbwls.</p> <p>Dwyed paragraff 6(1)(a) y còd ymddygiad "Rhaid i chi beidio ag ymddwyn mewn ffordd y gellid ei hystyried yn rhesymol fel un sy'n dod ag anfri ar eich swydd neu'r awdurdod".</p> <p>Roedd y Tribiwnlys Apêl yn fodlon fod y canfyddiad o ffaith fod y Cyngorydd Cooper wedi gwneud datganiadau camarweiniol i'r Tribiwnlys Cyflogaeth yn cyfateb i dorri paragraff 6(1)(a) y Côt.</p> <p>Roedd y Tribiwnlys yn ystyried bod y canfyddiadau a wnaed gan y Tribiwnlys Cyflogaeth fod y Cyngorydd Cooper wedi methu â datgelu asedau, a'r erthygl wedyn yn y South Wales Evening Post, yn dwyn anfri ar swydd Cyngorydd Cymuned a Chyngor Cymuned y Mwmbwls.</p>	<p>Gan hynny, penderfynodd y Tribiwnlys Apêl yn unfrydol i gadarnhau penderfyniad y Pwyllgor Safonau ac y dylid gwahardd y Cyngorydd Cooper rhag bod yn Aelod Etholedig a Chyfetholedig o Gyngor Cymuned y Mwmbwls am gyfnod o 18 wythnos.</p> <p>Roedd y Tribiwnlys o'r farn bod hon yn gosb briodol a chymesur i nodi difrifoldeb yr achos a chynnal hyder y cyhoedd o ran safonau mewn bywyd cyhoeddus.</p>
<p>Cyn Gyng. David Evans</p> <p>Cynor Sir Ceredigion</p>	<p>Torri paragraff 6(1)(a), 7(a) and 9(a) o'r Côt Ymddygiad</p>	<p>Yr honiadau oedd bod Mr. Evans wedi torri Côt Ymddygiad Cyngor Sir Ceredigion trwy hawlio treulïau nad oedd ganddo hawl iddynt a'i fod wedi ennill mantais ariannol trwy or-</p>	<p>Ystyriodd y Tribiwnlys holl ffeithiau'r achos ac yn arbennig y ffaith bod Mr. Evans wedi ad-dalu'n brydlon y treulïau yr oedd wedi eu gor-hawlio</p>

Enw	Honiadau	Darganfyddiadau	Canlyniad
APW/008/2012-013/CT		ddweud ei filitiroedd a'i hawliadau cynhaliaeth dros gyfnod o 11 mlynedd.	<p>pan ofynnwyd iddo wneud hynny. Cymerodd y Tribiwnlys Achos i ystyriaeth y ffaith bod y Cyngor wedi cyfaddef fod ei weithdrefnau yn ystod y cyfnod mewn perthynas â threuliau Cyngorwyr wedi disgyn yn fyr o'r safon y mae gan y cyhoedd hawl i'w disgwyl.</p> <p>Casglodd y Tribiwnlys Achos yn unfrydol y dylid gwahardd Mr. Evans rhag bod yn aelod o Gyngor Sir Ceredigion neu unrhyw awdurdod perthnasol arall o fewn ystyr Deddf Llywodraeth Leol 2000 am gyfnod o 3 mis.</p>
Y Cyn P Heesom Cyngor Sir Y Fflint APW/005/2010-011/CT	Torri paragraff 4(a), 4(b), 6(1)(b) a 7(a) o'r Côd Ymddygiad	Yr adroddiad heb ei gyhoeddi hyd yn hyn	Gwahardd am 2 ½ blynedd ond y gwaharddiad wedi ei ddal yn ôl gan yr Uchel Lys hyd y bydd Adolygiad Barnwrol.